

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékire küldve:	
Helyben.			
Egy évre . . .	10 kor. — 8ll.	Egy évre . . .	16 kor. — 8ll.
Fél évre . . .	5 . . .	Fél évre . . .	8 . . .
Negyed évre . . .	2 . . .	Negyed évre . . .	4 . . .
Egy órára . . .	1 . . .	Egy órára . . .	1 . . .
	Egy évre ára 4 fillér.		1 . . . 70 . . .

Főszerkesztő: Politikai rovatvezető:
BENEDEK IÁNOS. **Dr. BOROSS LAJOS.**
 Felelős szerkesztő ideiglenesen:
SZÉKELY IMRE.
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többnyire
 megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden es
 4 fillér.

Tisza és Körber

vagy

a közösügyes közjog.

Irta: **Kalmár Antal dr.**

Közjogi helyzetünk szignaturája ez: 1867-ben Magyarország, meg a királya kibékültek s e kibékülés örömeire egyezséget kötöttek. Az egyezés azonban nemcsak személyi, de egyúttal fontos közjogi kiegyezés is volt. És minthogy Deák az eladdig csak közös érdekű ügyet — „közös ügyekké” tette: s minthogy ezeknek a közös ügyeknek a kezelésére a végrehajtó hatalomban közös közjogi kormányzatokat létesített (a közös közjogi kormányzatoknak országunkba való behozatala által adta föl Deák 67-es közjogi álláspontját); s minthogy a kiegyezésben az alkotmányt kapott Ausztria is bevonatott: csak természetes volt a dolog, hogy csinálni kellett kiegyezési törvényeket is.

Annál sincs természetesebb dolog a világon, hogyha két ember, vagy két állam valamely u g y a n a z o n o s dologra nézve egymás között egyezésre lépnek, s egyezségökről két okiratot állítanak ki: akkor azoknak az okiratoknak pontról pontra egyezniök kell. Mert ha összevesznek és bíró elé kerülnek: akkor ugyancsak furcsán nézhetnek egymásra, ha az egyezségükről megcsinált okirataik homlokegyenest ellenkező megállapodásokat tartalmaznának. Nemcsak a magánjogi, de a közjogi kiegyezésnek is tehát csak az lehet a természetes módja, hogy együtt kell azt megcsinálni, mert csak így lehet az egyforma.

Itt azonban az történt, hogy először Magyarországon csinálta meg a maga kiegyezési törvényét. Igaz, hogy nem Ausztriával, hanem a saját királyával. A népnek az életében elő nem fordult dolog volt azonban az, hogy én ugyan teveled kötök egyezséget, uram királyom, de ennek dacára ebben az egyezésben mi mindig egy harmadik embernek dolgairól és jogairól beszélünk, a k i p e d i g v e l ü n k n e m k ö t t ö t t e g y e z s é g e t.

Mindegy. Mi (a magyar nemzet és a magyar király) törvényt hoztunk egy más országnak a dolgairól, jogairól és kötelességeiről és ezen törvénynek a b e v é g z e t t ö k é l e t e s-

sége előtt földig borultunk, s majdnem borulunk még mai napig is.

Ezután aztán Ausztriára került a sor, és azonképen az ő császárijáról törvényt hozott (nélkülünk, éppen úgy mint mi ő róluk, ő nélkülük) a mi dolgainkról, jogainkról és kötelességeinkről.

Igazán ennél csodásabb dolgot az Isten nem teremtett az ég alatt, hogy két fejedelem, két ország és két nemzet ilyen szeretetreméltóan megértse egymást anélkül, hogy valaha is egymással hivatalosan szóba állottak volna. Ez az agyvelők találkozásának szinte példátlan esete.

De nemcsak ennek az esete ez, hanem annak is, hogy mennyire szeretheti egymást ez a két fejedelem, ez a két ország és ez a két nemzet, akik egymásban úgy biznak meg, hogy te csinálj én rólam, én meg majd te rólad csinálod törvényt, amely törvény szerint intézzük majd ezután életsorainkat.

A két államnak külön-külön szuverenitása megkövetelte, hogy a kiegyezési törvények ne legyenek közösök, de a törvények rendelkezéseiből folyó közjogi dolgoknak, jogoknak és kötelességeknek meg egyformáknak kellett lenni. Hihetetlen világszalás! Valósággal: canis a non canendo!

Minthogy azonban Magyarország történelmi alkotmány és Ausztria oktrojált alkotmánya között ég és föld a különbség, és ezeket az alkotmányjogi különbségeket eltüntetni nem lehetett: a két kiegyezési törvénybe is homlokegyenest ellenkező közjogi alapelvek lettek beiktatva, hogy itt e y e b e t n e e m l i t s ü n k : a k ö z ö s s z e m é l y ü u r a l k o d ó n a k k a t o n a i f e l s é g j o g a i r ó l i s . I g y á l l v á n a d o l g , é n (a m a g y a r n e m z e t) a z t m o n d o m : v a n n a k u g y a n k ö z t ü n k , A u s z t r i a é s M a g y a r o r s z á g k ö z ö t t k ö z ö s ü g y e k , d e a k ö z ö s ü g y e k r e v o n a t k o z ó l a g k ö z ö s t ö r v é n y n e m l é v é n , é n r e á m , m i n t s z u v e r é n á l l a m r a e g y e d ü l i i r á n y a d ó c s a k a m a g a m t ö r v é n y e l e h e t . S z e n t i g a z , h o g y n e k ü n k e b b e n t e l j e s i g a z s á g u n k v a g y o n .

Ámde Ausztria szintén ezt mondja: én reám, mint szintén szuverén államra, szintén csak a magam törvénye lehet az egyedüli irányadó. Ki tagadhatja azt, hogy ebben meg Ausztriának vagyon szent igazsága.

No már most vannak közös ügyeink, amelyekhez egyformán köze van Ausztriának is, meg Magyarországnak is, de amolyan közös ügyekről Magyarországnak is, meg Ausztriának is a törvényei másképen és másképen rendelkeznek. Bolond állapot ám ez, ha úgy jól felgondolja az ember!

Ebből a bolond állapotból pedig se Tisza Pistának, se Körbernek az esze ki nem huz bennünket. Fetengünk abban mindaddig, míg élünk, vagy legalább is addig, míg az 1867. XII. t.-cikkelyt el nem töröljük és helyébe az 1848. III. t.-cikkelyt teljes épségében vissza nem állítjuk. (Már csak azért is el kellene törölni, hogy megmutassuk Körbernek: látod német, nélkülöd is el birtuk törölni!)

Minthogy azonban mégis a mi törvényeinknek kell a mi erős várunknak lenni, a magyar nemzet így gondolkodik: bármit is beszél Körber, az én törvényem — mégis csak az én törvényem. És ebben volna is egy bizonyos fokig megnyugtató, ha nem látnók, keserűséggel nem tapasztalnók, hogy a magyar törvényhozásnak egyik szuverén faktora a mi kiegyezési törvényünket is az osztrák kiegyezési törvény közjogi elvei alapján értelmezi és magyarázza. Láttuk, hogy az osztrák kiegyezési törvény közjogi elve alapján bocsáttatott ki a klopi hadiparancs és az osztrák kiegyezési törvény alapján kellett Tisza Pistának a magyar katonai felségjogok azon szentsegtelen magyarázatát elfogadni, hogy a magyar királynak joga van a magyar nemzettől kapott magyar katonai felségjogai alapján a magyar hadsereg magyar nyelvét — németé tenni.

Tisza azonban most temperamentum, vagy taktikai okokból vitézkedett a magyar országgyűlésen Körber ellen, de az országnak ezerszer több haszna lett volna abból, ha Tisza Pista a magyar katonai felségjogok magyarázatánál lett volna vitéz.

Mert én nem azt az államférfiut tartom vitéznek, a ki egy kotnyeles osztrákot letromfol (aki viszont Tisza Pista torkára forrasztotta a szót), hanem azt, aki a magyar közjog és alkotmány védelmében a királylyal szemben nem adja be a derekát. Tisza Pista azonban — hogy miniszter lehessen — beadta a derekát s a magyar köz-

jogba, a magyar katonai felségjogoknak az osztrák császári katonai felségjogai szerint való értelmezést — a legmélyesébb közjogi sülyedésig — inaugurálta.

Ezt nem lehet többé Tisza Pistának sem elfelejteni, sem megbocsátani, sem semmiféle snajdig frázisokkal expiálni. Nem különösen akkor, amikor Körber nélkül is tudtuk, hogy amit e mellett a gonosz dolog mellett nemzeti vívmányként Bécsből hozott: azok nem egyebek, mint lélek és lényeg nélküli üres formulák, értéktelen közjogi silányságok.

*

A magyar és az osztrák közjogról lévén szó, szükségesnek tartok egy a magyar országgyűlésen és a sajtóban szélében elterjedt közjogi elméletet a maga kellő értékére leszállítani.

Ugyanis az 1867: XII. t.-cikkely 11-ik szakasza a magyar katonai felségjogokat alkotmányos felségjogoknak nevezi.

Nem tagadható, hogy nem az.

Amde miben áll ez az alkotmányosság? Mert ha ez a katonai felségjog akkor is alkotmányos (amint azt Tisza Pista hirdeti), amikor azt a magyar király németül gyakorolja, s ha az ilyen alkotmányosság alapján a király az ország függetlenségének legelső közjogi intézményét, a magyar hadsereget németnyelvűvé teheti, akkor inkább sose lásson a magyar nemzet alkotmányos katonai felségjogot, ha csak ilyen istentelen német alakban láthat.

De ezeknek a katonai felségjogoknak az alkotmányossága is abban áll, hogy azokat a magyar király csak az 1848: III. t. c. értelmében, tehát csak felelős miniszter és parlamenti ellenőrzés mellett gyakorolhatja. Mert (mondják ezek a doktrinerek) nincs a magyar közjogban a királynak olyan felségjoga, amely az alkotmányos ellenőrzés alól kivéve lehetne. Hiszen azért alkotmányos fejedelmi jog (mondják ezek a nagyon okos emberek) hogy alkotmányos ellenőrzés alá legyen helyezve.

Ezt mondotta ki különben a kilenczes bizottság is operátuma 8. pontjának második részében és ezt valami fenséges közjogi enuncziáció gyanánt allítottak oda. Hogy azonban ez minő közjogi porhintés és szédelgés, azt legott bebizonyítjuk.

Való igaz, hogy a király gyakorolja az egész hadsereg kiegészítő részét képező magyar hadseregben a 11-ik szakaszban dekretált katonai felségjogait. No már most azok a nagy szavakkal játszó bölcsek — a kik azt mondják, hogy eme katonai felségjogait is csak alkotmányos ellenőrzés mellett gyakorolja a király, — mondják meg nekem azt, hogy ez az alkotmányos ellenőrzés az 1848: III. t.-cikkely alapján miképpen érvényesül? S egyáltalában számításba jöhet-e itt ez a 48-as törvény.

Ezen törvény 14-ik szakaszában elszámlált magyar kormányzatnak melyik minisztere az, aki a királynak ezen katonai felségjogai alapján kibocsátott rendeleteit, parancsolatait és határozatait, ellenjegyzi?

Mondják meg hát!

De nem mondhatják meg, mert a 48-as törvényben foglalt katonai kormányzati ügyeket a 67-es törvény kiküszöbölve s ezekre nézve közjogunkba és országunkba a bécsi közös közjogi kormányzat hozatván be: törvényeink szerint nincs egyetlen egy magyar miniszter se, aki a királyt a 11. §-ban foglalt katonai felségjogainak a gyakorlatában alkotmányos módon ellenőrizhetné s a ki-

rálynak katonai rendeleteit és parancsolatait jogosítva is, meg kötelezve is volna ellenjegyzeni.

Nincs!

De ellenőrzési és befolyási joga nincs még a magyar országgyűlésnek se. Tessék bárkinek közjogunknak csak egyetlen egy §-ára is hivatkozni, hogy a királyt katonai felségjogainak a gyakorlásában (mindig a 11-ik §-ról lévén szó) akár a magyar kormányzat, akár a magyar országgyűlés ellenőrizhetné. Tessék! Mert ha talál, akkor én örökre leteszem támadó pennámat s földig borulok a XII. t. cikkely alkotmányos ereje előtt!

Ugy gondolná azonban az ember logikus esze, hogy hiszen a közös közjogi kormányzat is alkotmányos intézmény, tehát ezen alkotmányos intézménynek alkotmányos hadügyminisztere gyakorolja katonai ügyekben az ellenőrzési jogot miniszteri ellenjegyzés által.

Csalódás! Se a magyar törvény, se az osztrák törvény ezt a közös hadügyminiszteri ellenjegyztést nem követeli meg.

Nincs tehát se a magyar, se az osztrák se a közös közjogi kormányzatban egyetlen egy alkotmányjogi rendező se, aki katonai ügyekben a király rendeleteit miniszteri ellenjegyztéssel ellenőrizhetné.

Nincs! És ha ennek dacára az országgyűlés, meg jóformán az egész magyar sajtó félrevezetésből e tudatlanságból-e mégis azt hangoztatják, hogy nincs a magyar alkotmányban fejedelmi jog, amely alkotmányos ellenőrzés nélkül volna gyakorolható: azt szeretném én hallani, hogy a király katonai jogai felett az alkotmányos ellenőrzést, melyik kormányzati közegeünk, mi által és hogyan gyakorolja.

Mondják meg „a concreto” — és ne használjanak értéknélküli általános frázisokat, amelyeknek én (a nemzet) hasznát az életben egyáltalában nem vehetem.

Mondják meg azok a közjogi bölcsek, hogy mi különbség van a magyar katonai alkotmányos királyi felségjog meg az osztrák katonai abszolút császári felségjog között, ha kormányzati, parlamenti és országgyűlési ellenőrzés alá egyaránt nem lehet vonni egyiket se.

Mi különbség van, ha azoknak fejedelmi gyakorlása elé alkotmányos korlátokat se a magyar közjog, se az osztrák közjog szerint vonni nem lehet?

Mi különbség van, ha a fejedelmi kénynek Magyarországon is, meg Ausztriában is egyformán nincs határa?

(Közbevetőleg megjegyzem, hogy én (a magyar nemzet) nagyon szívesen tűrném azt a fejedelmi katonai kénynt, ha például a fejedelmi katonai felségjogainál fogva nemcsak Magyarországon, de Ausztriában is magyar nyelvűvé tenné a hadsereget.)

*

Visszatérve tárgyunkhoz: ime itt van a klopiai hadiparancs. Megjelent miniszteri ellenjegyzés nélkül. Azt már tudjuk, hogy a magyar országgyűlés, a mi törvényeink alapján, ezért a hadiparancsért egyetlen egy magyar minisztert sem vonhat felelősségre. Jól van (mondja tovább a magyar országgyűlés), de majd a delegációim által felelősségre vonatom a közös hadügyminisztert.

Eltelkintve azonban attól, hogy a mi törvényünk szerint ez a felelősségre való vonás közjogilag egyáltalában nem érvényesülhet: azt mondja a magyar delegációnak Pitreich ur:

Engem akarsz felelősségre vonni? Engem? Aki nem irtam alá a hadiparancsot?

Erre aztán tátva is marad a magyar delegációnak a szája: az ám a mi törvényünk szerint (de az osztráké szerint is,) te Pitreich sem jogosult, sem köteles nem vagy az ilyenféle fejedelmi katonai dolgokat aláírni; ha pedig a törvény szerint köteles nem vagy: csak természetes a dolog, hogy te leléls sem lehetsz.

Itt aztán végére is értünk a dolognak, közösügyes alkotmányunk közjogi becsületének: Kvitt Uristen!

Bizony-bizony mondom, foglalja minden magyar ember a napi imádságába: szabadíts meg Uram bennünket ettől a közösügyes törvénytől!

A válság.

nov. 24.

Gróf Tisza István Bécsben volt, hogy jelentést tegyen a királynak a helyzetről s beszámoljon azokról az eredményekről, melyeket eddigi kormányzása alatt kivivott.

Ha Tisza István őszintén referált volna a királynak, úgy azt mondta volna, hogy a Felséges uram, nagy fába vágtam a fejszém.

Azt hittem, hogy nekem sikerülni fog az ellenzékot leszerelni, de minden kísérletem dugába dőlt e tekintethen. Azok még erősebben, elszántabban forgatják az obstrukció fegyvereit mint eddig.

Megpróbáltam mindent, hogy megnyerjem magam számára őket, de hiába volt minden ígélet, mert még erőszakkal sem bírom megtörni.

Felséges uram! Ígéletet tettem, hogy a parlamenti rendet helyreállítom, katonát, költségvetést megszavaztatok. Elszámoltam magam, erősebb legény kell oda, mint én s az is csak akkor fog boldogulni, ha a nemzet jogos kívánságait meghallgatod és teljesíted is azokat.

Uram királyom, ha azt akarod, hogy hü magyar nemzeted egy szívvél-lélekkel sorakozzon újra trónod körül, ne hallgass többé bécsi tanácsadóidra, hanem gyere le közzénk Budapestre s add meg a nemzetnek a mi a nemzeté. Nem kíván az többet, mint a mit a te általad szentesített törvény biztosít s akkor béke lesz Magyarországon.

Ezeket tapasztaltam Felséges uram rövid kormányzatom alatt.

S a király bizonyára nem zárkózna el továbbra is oly mereven a nemzeti kívánságok ellen.

Tisza azonban ezt jelentette:

Bizzál, Felséges Uram, továbbra is bennem, ha nem akar meghajolni az ellenzék, majd megtörik.

Clotür, parallel, ülések elnapolás, feloszlatás stb. vanak az én fegyvertáramban s ezekkel biztos czélt érek.

Hogy a király ezekre mit felelt, azt csak a jövő fogja megmutatni.

A harczó ellenzék fáradhatatlanul gyűjti erejét a nagy küzdelemre, a melynek Tisza erőszakos tervei folytán elébe néz. Eddig a következők kötelezték magukat, hogy addig le nem teszik a fegyvert, míg a magyar nyelv jogát nem biztosítják a hadseregben:

Thaly Kálmán, Bakonyi Samu, Benedek János, Barabás Béla, Ugron Gábor, Bartha Miklós, Holló Lajos, Beóthy Ákos, Olay Lajos, Leszkay Gyula, Chernel Gyula, Rigó Ferencz Thaly Ferencz, Udvardy Ferencz, Zboray Miklós, Lovászy Márton, Gáll Sándor, Makkay Zsigmond, Szederkényi Nándor, Eitner Zsigmond, Ráth Endre, Kees kemény Ferencz, Gabányi Miklós, Luby Béla, Luby Géza, Csávoiszky Lajos, Bedőházy János, Tóth János, Endrey Gyula, Hellebront Géza, Kubik Béla, Pozsgay Miklós, báró Kaas Ivor, Kovács Pal, Szluha István, Reich Alar, Lengyel Zoltán, Kovács Gyula, Huberth Károly, dr. Nessi Pál, Papp Zoltán, Molnár Jenő, Fay István, Boda Vilmos, Ugray Imre, Horvath Gyula, Sturman György, Szalay László, Marjay Péter, Rátkay László, Bakó József, Vertán Endre, Lendl Adolf, Papp Elek, gróf Zichy Jenő, Kállay Leopold, Sebess Dénes, Nosz Gyula, Kálosi József, Daranyi Ferencz, Okolicsanyi László, Várady Károly.

Ezek a lelkes férfiak nem adják fel a magyar nyelv jogaiért folytatott küzdelmet s teljes diadal nélkül, szóba sem állanak ellenfelükkel. Ez a díszes névsor elég garancia arra, hogy az obstrukciót nem fogják se erőszakkal, se furfanggal összehozni, lehetetlenne tenni. Őket sem személyi, sem vallási indokok el nem tántorítják s az országban gondolkodó ember, aki visszatekint a múltba, nem mondhatja azt, hogy ennek a küzdelemnek más célja lehet, mint a magyar nyelv jogainak kivívása.

Politika.

Képviselő választás. Török Kanizsán, Tallian Béla földművelésügyi minisztert tegnap újból képviselővé választották.

Délutáni ülések. Tisza István gróf általában mar legközelebb indítványozni fogja, hogy az újoncmegajánlásról szóló törvényjavaslatot is tüzetes napirendre és ennek tárgyalásával délután foglalozzák a Ház öt órától kilenc óráig.

Teknikai obstrukció. Ha Tisza István legújabb tervét, a parallel üléseket kiterjesztik, úgy az ellenek egyszerűen rátér a technikai obstrukció terére s így akadályozza meg Tisza törvénytelen lépését.

Felosztatás ex-lexben. A bécsi kihallgatás alkalmával bizonyára Tisza szóba hozta a Haz felosztását. Hogy a király mit felelt rá, nem lehet tudni. Politikai körökben erre vonatkozólag az a vélemény, hogy a király ehhez nem fog hozzá járni.

Lemondott pártelnökök. A néppárt tegnap esti értekezleten bejelentették, hogy gróf Zichy János az elnöki, Rakovszky pedig az alnöki állásról lemondtak. A párt tagjai elhatározták, hogy mindkettőjüket küldöttségileg kéri fel maradásra. Addig Zichy Aladárt kérték fel az ügyek vezetésére.

Választási mozgalmak. Tisza István mandátumát az ugrai kerületben nagyon feltheik, mert Budapestről újabb segítséget kértek a matadorok. Mint hírlik, több kormánypárti képviselőt ki is rendeltek, hogy a kerületet jobban megoldozzák Tisza érdekében. A függetlenségi párt megfélemlítésére máris katonai erőt rendeltek ki. A párt jelöltje érdekében a központból több függetlenségiképviselő fog a kerületbe menni.

Az „új párt“ zászlóbontása. A báró Bánffy Dezső vezérlete alatti új párt vasárnap tartotta Kolozsváron alakuló gyűlését. A párt vezér kifejtette a nem valami nagy számban egybegyűlt hívek előtt az irányelveket, melyek kell, hogy a partot a jövő-

ben vezéreljék. E beszéd előtt dr. Apáthy István egyetemi tanár mondott nagyobb beszédet, melyben éles hangon elítélte a mostani parlamenti viszonyokat, a szabadelvű pártot és a néppártot. A gyűlés végén megalakították a tisztikart, azután lakomára jöttek össze.

A nemesszivü közönséghez.

Segítsünk 16 szerencsétlen gyermeknek.

nov. 23.

Tizenhat szerencsétlen, a sors csapása által mélyen sujtott gyermek érdekében intézzük e sorokat a nemesen érző szívekhez. Tizenhat gyermekről van szó, kiket a társadalomnak, az emberiségnek kellene visszaadni.

Olyan tizenhat gyermekről, kik itt élnek közöttünk az Isten képére formálva de megfosztva attól, ami másoknak megadatott. Süket-néma, tudatlan gyermekekről van szó, kiknek nemcsak testük ebezi, de lelkük is szomjuhozza a tudás, a hit vigaszt.

A siketnémáknak városunkban nemrég megalakult áldásos intézménye vállalkozott erre az igazi embermentésre. A maga erejéből azonban nem képes erre, a társadalom, a nemesen meleg szívvvel érző közönségtől várja a segítyt.

A siketnema iskolának 16 szegény, elhagyott tanítványa van. Nincs gyamolítójuk, nincs aki gondoskodjék róluk. A siketnémák egyesületére vár ez a súlyos feladat. De annak sem elég az anyagi ereje. Százhusz forintba kerül egy-egy csapás sujtotta gyermek eltartása.

Debreczen város közönségéhez fordul tehát segítségért.

Csak egy pillanatra gondoljunk ezekre a szerencsétlenekre, lehetetlen, hogy a részvét, a szánalom és a vágy, segíteni rajtuk, ne hassa át minden ember szívét.

Tegyük lehetővé ennek a 16 szegény, a sors csapásaitól nagyon is mélyen sujtott gyermeknek jövőjét. Könyörüljünk rajtuk és adományainkkal járuljunk ahhoz, hogy ne engedjük őket elpusztulni.

E város nemesen és melegen érző közönsége bizonyára megérti esdeklő szavunkat és kész örömmel siet segítségükre.

Adományokat elfogad lapunk szerkesztősége, valamint Füleky Pal egyesületi pénztárnok és az iskola igazgatósága.

Egyházkerületi közgyűlés.

— Első nap. —

nov. 24.

A tiszántuli ev. ref. egyházkerület ma délelőtt 9 órától kezdődőleg tartotta közgyűlését az ev. ref. főiskola dísztermében.

A közgyűlésre várták Bánffy Dezső bárót és Tisza István miniszterelnököket. De egyik sem jött el. Bánffy báró kijelentette, hogy ezt az alkalmat nem akarja politikai agitációkra felhasználni, Tisza István miniszterelnök pedig sürgönyileg tudatta Kiss Áron püspök, elnökkel, hogy a parlamenti viták miatt nem vehet részt a közgyűlésen. Ugyancsak nem vett részt a közgyűlésen Puky Gyula volt főispán, az egyházkerület tanácsbírója sem.

Ott voltak azonban Thaly Kálmán, Debreczen I. választókerületének kiválóan népszerű országos képviselője, a jeles történetíró, továbbá Madarász Imre, Marjay Péter, Mezős Béla, Luby Géza, Tóth János, Domahidy Elemér országos képviselők, Uray Imre a bereg-

mezei egyházmegye képviselőjében az összes esperesek stb.

A közgyűlés megnyitása.

A közgyűlés letolyásáról tudósítónk a következőket jelenti:

Reggel 9 órakor nyitotta meg a tiszántuli ev. ref. egyházkerület közgyűlését Kiss Áron püspök, aki meghatóan szép szavakban kérte Isten áldását a közgyűlés munkálkodására.

Az elnöki emelvényen Kiss Áron püspökön kívül Degenfeld József gróf, az egyházkerület világi elnöke, Ujfaluassy Béla és Zsigmond Sándor főjegyzők, Dr. Bartha Béla és Sass Ede aljegyzők foglaltak el.

Degenfeld József gróf a napirend tárgyalása előtt kijelenti, hogy a közgyűlés egyik legfontosabb tárgya lesz a debreczeni főiskola kibővítésének, egyetemmel fejlesztésének ügye, a melyet a holnapi közgyűlés első tárgyalásán kíván kitézteni.

A közgyűlés ilyen értelemben határoz.

A miniszterelnök és a püspöki jelentés.

Ezután Zsigmond Sándor felolvassa a püspöki jelentést, a mely megemlékszik Tisza Istvánnak, az ev. ref. egyházkerület főgondnokának miniszterelnökké történt kinevezéséről. Örömmel üdvözi a miniszterelnök azon kijelentését, hogy programjába felvette az 1848. évi XX. t. cz. 3. §-ának végrehajtását, mely a felekezetek közálladalmi ellátásáról szól, papok, tanárok, tanítók stb. fizetésére vonatkozik.

A püspöki jelentést felszólalás nélkül tudomásul vette a közgyűlés.

Új gondnok.

Horthy István a hevesnagykunsági egyházmegye gondnoka az állásáról lemondván bucsut vesz az egyházkerületi közgyűléstől.

A közbizalom Tóth János országos képviselő az országos függetlenségi párt érdemes alelnöke mellett nyilatkozott meg, aki szép beszéd mellett mutatkozik be a közgyűlésnek.

Szavazatszedő bizottság választása.

Ezután a közgyűlés tartama alatt megajándó választásokra megválasztják a szavazatszedő bizottság tagjait.

Elnök lett Görömbey Péter, tagjai pedig Jakus Gábor, Domahidy István Szabó Lajos.

Konventi tagok választása.

A lelkesképesítő, tanítói és tanítónői képességi vizsgákról szóló jelentések meghallgatása után az 1904-7. évi konventi cikluson választották meg a konventi tagokat. Megválasztották a rendes tagokká. Széll Kálmán 58, Zsigmond Sándor 59, Sass Béla 62, Davidházy János 61, szavazattal mint egyházi tagok; Horthy István 58, Gróf Tisza István 62, György Endre 58 és Dóczy Imre 57 szavazattal, mint világi tagok.

Póttagok lettek Sütő Kálmán Erőss Lajos, Lengyel Imre és Dr Borsos Benő.

Egyéb ügyek.

Ezután a konvent határozata alapján hozott végzésekről tett jelentést az elnökség.

Ezek az egyházi ügyek és egyházi iskolák adományok stb. adminisztrációs vezetése, ellátására vonatkoznak.

A zsolttár nyomatása és bizományba adása tárgyában egy bizottságot küldött ki a legutóbbi egyházkerületi közgyűlés. En-

nek tagjai voltak Kiss Albert, Márk Endre és Zsigmond Sándor, akik is javallják, hogy az 1904. évre is Eperjessy Istvánra ruháztassák át a zsoldár bizománya a városi nyomda kiadása mellett.

A közgyűlés ilven értelemben határoz. Ezután egyházi és papi segélyeket intéztek el.

Ezután kimondta a közgyűlés, hogy a jövőben a Nagy József féle 1000 koronás ösztöndíján a jövőben 5-5 évenként egyszer tanárok, másszor pedig gyakorlati lelkészek pályázhatnak. Ezt az ösztöndíjat az 1903. évre tudvalevőleg tanulmányt céljaira Dr. Kérészy Zoltán debreczeni akadémiai tanár kapta meg.

Hosszu vitát provokált az alsó szabocsi hajduvidéki egyházmegye felterjesztése, melyben azt kéri, hogy a közgyűlés tiltsa meg az egyházközségeknek, hogy a református temetőkre felekezeten kívüli, baptista stb. hívőket is engedjenek eltemetni.

Erre az indította az illető egyházmegyét, mert például baptista temetéseknél valóságos izgatóságok tartanak a református vallás ellen a baptista szónokok s mégis csak különös, hogy éppen református temetőben izgatnak a protestáns vallás ellen.

A közgyűlés a humanizmus és vallás-szabadság szempontjából az egyházközségeknek bizza azt a jogot, hogy temetőkhöz más vallásúakat is engedjenek eltemetni, csupán azt köti ki, hogy szigorúan ellenőrizzék, hogy a temetőkhöz a protestáns vallás elleni tüntetések, bojkottok ne forduljanak elő.

Örvendtes tudomásul veszi a közgyűlés a h.-bőszörményi egyház köszönő átiratát, melyben köszönetet mond azért az évi segély megszavazásáért, amellyel az egyházkerület az ottani polgári leányiskolát a jövőben támogatni fogja.

A közgyűlést holnap folytatják.

NAPI HIREK.

Körut a nagyerdőn.

Debreczen egyetlen nyári szórakozó helye a nagyerdő. A nagyközönség nem igen látogatja, aminek több fontos oka van, ezek között egyik legfőbb indok, hogy a mostani park már nem felel meg a közönség igényeinek. A tanács is belátta már annak szükségét, hogy a város közönségének igényeit ki kell elégíteni és a nagyerdőt látogatottabbá kell tenni. Evégből tervezte a tanács, hogy a nagyerdőn nagy körutat létesít, olyat, mely minden tekintetben megfeleljen a közönség követelményeinek és amelynek külső részén olyan terek lennének, ahol, anélkül, hogy a közönséget zavarná, mulatságokat, kiállításokat lehetne rendezni. A nagy körut létesítése mintegy 60000 koronába kerülne, de ebből a város házipénztárát csupán 24 ezer korona terhelné a többi költség a kövezetvám terhére menne. Öt év alatt törlesztendő részletekben állapította meg a tanács a költségeket, úgy, hogy még a házipénztár mérlegén sem tűnne fel az az évi 5000 korona. A csütörtöki közgyűlés tárgyalja a nagyerdei körut építésére vonatkozó javaslatot és hiszünk, hogy a törvényhatóság tagjai belátják ennek a körut létesítésének szükségességét és elhatározzák a létesítést.

A katonai csapatkórház építése.

A város már évek előtt, mikor a régebbi nagykölcson felvételét kimondta, elhatározta, hogy a nagykölcsonból 160000 kor. költséggel katonai csapatkórházat építtet. A katonai csapatkórház építése elmaradt, mert az erre megszavazott összeget az akkori Csáky szalmás gazdálkodásban másra fordították. A miniszter azonban sürgette a csapatkórház építését, de a közgyűlés egyszerűen levette a napirendről, azt mondva, hogy ő már adott pénzt erre a célra, újabb összeget nem ad és így nem is építtet kórházat. Egyik legutóbbi közgyűlésen azonban a többség kimondta, hogy felépíti a csapatkórházat. Megfelelőbbé tették a közgyűlés ezen határozatát, de a miniszter a felebbezést elutasította és jóváhagyta a közgyűlés határozatát. Így most már lehet építeni a katonai csapatkórházat, csak pénz kell hozzá, az pedig csak akkor lesz, ha a város felveszi az újabb, már megszavazott 16 milliós kölcsönt, melynek keretében befoglaltatik a katonai csapatkórház 160000 kor. építési költsége is.

Gróf Dégenfeld József ebédje.

Gróf Dégenfeld Schomberg József, mint a tiszántúli ev. ref. egyházkerület és a debreczeni főiskola főgondnoka a most folyó egyházkerületi közgyűlés alkalmából holnap déli fel 1 órakor a Bika szálloda nagyobbik éttermében ebédet ad. A 100 terítékű ebédre az egyházkerület illusztris tagjai hivatalosak.

A Casinó új igazgatója.

A Casinó választmánya tegnap délután tartott ülésén az elhunyt gróf Csáky Adorján igazgató teendőivel Miskolczy Lajost bízta meg. Miskolczy Lajos rokonszenves, a társadalomnak kedves és agilis tagja és igazgatói megbízatását éppen ezért a Kaszinó tagjai szívesen fogadják.

A városi közgyűlés főbb tárgyai.

A csütörtöki közgyűlés tárgysorozatát ma tartott teljes tanácsülésen végleg összeállították. A közgyűlésnek 47 tárgya lesz. Ezek között az első helyen szerepelnek a miniszterelnök és az új miniszterek leiratai, melyben kormányra jutásokat tudatják és támogatásukat kérik a várostól. Ezen kívül több érdekes és fontos tárgya lesz a közgyűlésnek, így a tanács jelentése, hogy a rendkívüli közgyűlés határozatát az önként befizetendő adók elfogadása ügyében a miniszter újból megsemmisítette és hogy a tanács elrendelte az adók elfogadását; a nagyerdei körut építése, a főügyész lemondásának bejelentése, a városi nyomda önállósítása stb.

Az alsó nyírvidéki vízlecsapoló társulat közgyűlése.

Az alsó nyírvidéki vízlecsapoló társulat Szabó Kálmán elnöklésével ma délelőtt 10 órakor tartotta meg közgyűlését a város háza nagytermében. A közgyűlés befolyása csendes volt, minden vita nélkül letárgyalták és elfogadták a választmány javasla-

tait a tárgysorozatba felvett tárgyakra vonatkozólag.

Meghívás.

A békés bánáti ev. ref. egyházmegye néh. Szabó János esperes ur siremlékének leleplezési ünnepélyét a Kossuth u. temetőben holnap nov. 24. napján d. u. 3 1/2 órakor tartja és erre presbyterium tagjai ez uton is meghívotnak.

Elborult elmével.

A rendőrség tegnap délután egy szerencsétlen elmebeteg embert helyezett felügyelet alá. Porst József szobafestő az elmezavart embert. Késsel támadt feleségére és az udvarban lakókra, folyton azt kiabálva, ne üldözzék és ne bántalmazzák. A rendőrség megfékezte a dühöngő embert és kiszállította a kórházba, ahol azonban nem fogadták be, mert a megfigyelő osztályban mind a kilencz hely el van foglalva és nem tudják hova helyezni. A rendőrség nem tudva mint csináljon az elmebeteg festővel, ideiglenesen a fogházban helyezte el és gondos felügyelet alá helyezte mindaddig, míg intézkedik, hogy a nagykállói tébolydába felvegyék.

Negyven év múlva.

Ritka esküvő volt tegnap a fővárosban, amennyiben a felek nem kevesebb, mint negyven hosszú esztendőig vártak egymásra, amíg a világi és egyházi törvények szerint egymáséi lehettek. A házasság elé ugyanis akadály gördült. Az egyik fél még negyven évvel ezelőtt válópórt indított s az csak most fejeztetett be. Az új házaspár akiknek szíve évtizedek óta egybeforrt: Paaly Mór székesfővárosi tisztviselő és Lamátsch Ludovika, a hazafias lelkű honleány. Tanuként az esküvőn Kossuth Ferenc és Porkoláb Mihály dr. kiscelli ügyvéd szerepeltek.

Lövöldözés az utcán.

Sas Béla kovácssegéd több társával az éjjel dalolva vonult végig a Széchenyi-utcán. A mulatsággal ilyen formán nem elégedett meg, feltűnőbb dolgot akart véghez vinni, azt elis érte azzal, hogy 9 mm. forgópisztolyból lövöldözött. A lövöldözéssel megrémítette még társait is, de a rendőrség is elősietett és lefűlelte a lövöldöző kovácssegédet.

A züllés utján.

Egy intelligens, volt debreczeni úri család gyermeke szabadult ki ma a rendőrség fogházából. Szappanos Gyula az elzűllött ifju, kit szülei már régebben megtagadtak éppen azért, mert gyakrabban jött összeütközésbe a rendőrséggel. Most is 40 napig volt elzűrva, mert a szőlőtelepről szőlőt lopott.

Új egyházmegyei gondnok.

A hevesnagykunsági egyházmegye Dr. Tóth Jánost választotta meg gondnokká Fakucs Gáborral szemben.

Náthás időjárás.

Nov. 2-dik felét gázoljuk s a hideg még mindig nem mutatja magát. Felsőma-ból ugyan jön egy-egy hír, hogy a magas hegyek hótól fehérlenek, de azért az ország legnagyobb részében förtelmesen csatakos világ van. Az eső hol esik, hol szítal, aminek a következménye az, hogy az emberek bokáig járnak a locspocsban és náthához jutnak. Debreczenben a félváros trüszsög s a legszolidabban élő uraknak is vörös az orruk, pohávizet isznak csupán. Ha nátha ellen orvos-

ság volna, ebből a medicinából az utolsó két hét alatt intőzatos mennyiségű elfogyott volna. Szadagokká téva a gyógyszereszeket, akik különben sem tartoznak a legnagyobb nyomorral küzdő hollandók közé. Az égen felhők a lében kődők, az aszfaltot pedig töcsék usznak s minden sóvárgás hiáhváló egy kis hideg után. Az időjelző állomás tisztelt írói is erősen vágyakoznak egy kis tisztító fagy után, mert négy öt nap óta mindig hőülvedésről álmodoznak, anélkül természetesen, hogy óhajuk teljesülne. — Meteor szerint a mostani ics pocs idő csak november 25 ike után változik meg s így nátha szezonja még pár napig tart.

Magántisztviselők debreczeni szövetsége.

Nevezetesebb mozgalmat készítenek indítani közelebb a debreczeni magántisztviselők Csalink, a főbb vidéki városok magánhivatalnokainak példájára, helyi egyesület alakításnak, mely főként volna a Magántisztviselők Országos Egyesületének a központ, mely értesült a mozgalomról közelebb lakuldi a szövetségtanács képviselőjét, a ki értekezletre gyűjtje össze a debreczeni magántisztviselőket. Ez értekezlet valószínűleg alakuló gyűlés is lesz, a helyi fióknak. Mindenesetre helyes és czél szerű terv az, melynek megvalósulása a tagok vitái érdekeit van hivatva istápolni. All ez különben Debreczenre nézve, melynek izmos magán tisztviselői köre eddig az egyesülés legapróbb nyilvánlását is nélkülözte.

A kis báró csábítója.

Simli Mariska, a sokat emlegetett „napisasszony”, aki már év előtt reverendában járkált Debreczenben, hecsületeséért és magánlakásértéért banaszolta Kardbordó Ferencz őrnagy özvegyét. Ennek a nőnek az volt az előzménye, hogy az özvegy 16 éves unokája, báró Staudach Alfonz egy szép napon eltűnt hazulról. Hosszas keresése után kitudódott, hogy Alfonz urfi a paniruhában járó Simli Mariskához került s nála lakik a Mignon-szállóban. Az ősz matróna kétségbeesetten sietett hainali 5 órakor a rossz hírű szállóban levő kis faszakba s kérte a csábító hölgyet, hogy adja ki az unokáját.

— Nem tehetem, mert Alfonz egész éjjel dolgozott és most alszik a zöllében, — felelte Simli Mariska.

— Hát akkor engedjenek be hozzá!

— Ezt sem tehetem, mert teljes ponyolában vagyok.

— Ha nem restelli magát Alfonzka előtt, nincs oka egy ilyen öreg asszony előtt sem restelkednie.

A nagymama azonban nem ért czélt s így a rendőrséghez fordult, amely aztán visszadta neki a kis unokát. De Simli Mariska is panaszt emelt az őrnagyné ellen, mivel azt mondotta neki, hogy elcsábította a kis unokáját. A büntető járásbíróság a zárt ajtók megett megtartott tárgyaláson felmentette az őrnagynét. Simli Mariska nem nyugodott bele a felmentő ítéletbe s felebbezett. A büntető törvényszék felebbviteli tanácsa dr. Baráth bíró elnöklése mellett helybenhagyta az elsőbíróság felmentő ítéletét.

A Zolnay—Formanek ügy.

Formanek főhadnagy ur, egy nappal a cholpy-i hadparancs megjelenése után Przemyslben a századja előtt a leggyalazóbb szavakkal kelt ki a magyarság ellen, amiért őt lovag Zsolnay Viktor pápai vivómester provokálta. Az ügyet fegyverrel kellett volna elintézni, amidőn a párbaj színhelyén Formanek segédei kijelentették, — hogy teljes hatóságuktól kaptak parancs

oltán a párbajt addig elhalasztani kérik, míg információt nem szereznek arra nézve, hogy Zolnay fegyveres elégtételezésre képes. Ennek az akkoriban nagy meglepetést keltett kijelentésnek előzménye az volt, hogy — állítólag — egyes diffamáló tények merültek fel Zolnay ellen. — Azóta a katonai hatóság keresett, kutatót, mindenféle, hogy valami Zolnayt megbecstelenítő dolgot felfedezzen, hivatalos megkeresést küldött Zolnay előbbeni tartózkodása helyére, de kutatásainak nem volt eredménye. Annál is inkább meglepett tehát mindenkit a tisztí hecsületeségnak tegnapi határozata, amelyben Formanék főhadnagy Zolnarról beérkezett információk alapján a lovagias elégtételezéstől eltűnt. Hát mindez nem érinti Zolnay Viktort, amint-hogy nem is érintheti egy olyan hecsületeségnak határozata, amely csupa tisztből áll, akiknek szuverén véleménye lehet súlyos kardhajtót viselő hadnagvoeskák előtt, más előtt nem. — Ha olyan „biztosak” voltak az ügyekben a tiszt urak, választottak volna polgári és tisztí hecsületeségnak De tisztán csak tisztí hecsületeségnak, amely előtt esetleg az is diffamáló valakire, hogy az illető le mert gyalázní egy k. u. k. főhadnagvoet; ez kiszeggetheti a határozatát a kaszárnyában. Ott komolyan veszik, másutt nem.

Passzusváltás.

A heti vásáron történt. Hajlott dereku derek fejű kis tanvai ember kukucskált he azon a kis ablakon, ahol a járlatleveleket osztogatják.

— Itt kapok pakszust, hallja? — szólította meg a mögötte dolgozó tisztviselőt.

— Itt.

Az ember a füleihez tette a kezit, mint aki nagyot hall:

— Mondja no!

— Mondom, hogy itt — ripakodott rá mérgesen a hivatalnok.

A nagyothalló emberke inkább a mérges ábrázatot értette meg, mint a választ. Csendesesen kopogtatta meg a pénzével az üveget:

— Adjék hát no.

— Hogy hívják?

Semmi válasz.

— Mi a neve?

Csend.

— A könyörgöjít a füledobjának, hát nem akarja kend érteni: aztán kérdem, minek hívják kendet — kiáltott a passzusíró akkorát; hogy csak úgy rezgett bele az ablak.

A kis ember ijedten kapta fel a fejét és értelmesen megadta a választ:

— Világos pejkanca, kérem alásan, csillagos homloku.

Olvasóink figyelmébe

ajánljuk, hogy szinehagyott, avagy peccétes, elpiszkolódott ruhákat olcsó árak mellett Konez Józsefnél festessék és tisztítsák Főúlet Batthányi-u. 2. sz. a. Műhely Vár-u. 7 sz. zenede során.

Pöstyéni kura otthon.

A pöstyéni fürdő igazgatósága oly üdvös intézkedést léptetett életbe, mely hivatva van a sok csuzellenes reklamszert csakhamar kiszorítani. Iszapját eredeti állapotban forgalomba hozza és pedig oly módon, hogy minden iszapküldeményhez 10 üveg eredeti forrásvíz járul, amelynek segélyével egy 5 kgr. láda iszappal teljes házi kura végezhető. Ezen házi kurát bárki saját otthonában kényelmesen alkalmazhatja. Hogy mennyivel eredményesebb egy ilyen reális gyógykezelés a csudaszerek felett, azt már minden orvos tudja, a nagyközönség sajnos, csak saját kárán tudja meg.

SZINHAZ.

Műsor:

Kedd: Drótos tót. (B. bérlet).

Szerda: Sötétség. (C. bérlet).

Csütörtök: Sötétség. (A. bérlet).

Péntek: Tavasz. (B. bérlet).

Szombat: Nézd meg az anyját. (C. bérlet.)

Vasárnap: d. u. Czigány.

Este: Pesti nők. (Bérletszűnet.)

Csók a szinpadon.

— Intim vallomások. —

A szinpad egy külön ország külön törvényekkel, de külön szabadalmakkal is. Ez utóbbiak közé tartozik a csók szabadsága, ami kötelességgé válik, ha a szerep úgy kívánja. Régebben ezt a „játék” ot is csak jelezték. Komédiázás volt minden a szinpadon, még a csók is. Az ajkak közel értek egymáshoz, de a csók a levegőben csattant el. Amióta azonban a szinpadon a való élet hü visszadása, a természetesség az irány, a csók az igaziak. És különösen édesek is, ha a szinház valamelyik szépsége adja, akitől talán a szinpadon kívül elérhetetlen volna.

Kíváncsi voltam és velem együtt bizonyára a közönség is, hogy milyen hatással van a szinpad csók magukra a szereplőkre. Kivallattuk tehát őket eskü alatt és ime, itt adjuk közre a hiteles vallomásokat.

Amint következnek:

A szinpad csók — ária melódia nélkül.
Felhő Rózi.

A szinpad csók olyan mint a gyorsvonat Ebesen, csak fűtyent, de nem tart stációt.

Csiky László.

A szinpad csók fölséges — Dóczy Lajostól.

Réthy Laura.

A szinpad csók olyan, mint a dominó-játék; játéknak komoly, komolyságnak meg csak játék.

Sebestyén Géza.

Hogy a szinpad csók milyen? Attól függ, ki adja.

Menszáros Margit.

A szinpad csók a legizletesebb — a kulisszák mögött.

Faragó Ödön.

A szinpad csók olyan duett, mely mindig összevág.

Hahnel Aranka.

A szinpad csók hatásos szerep, ha természetesen adják.

Klenovics György.

Szinpad vagy nem szinpad, mindig jó az, csak csók legyen.

Jeszenszkiné.

A szinpad csók olyan, mint egy megcsinált, de be nem mondott ultimo: nem számít.

Szilágyi Aladár.

A szinpad csók is jó, ha csattanósan végződik.

K. Hegyi Lili.

A szinpad csók fekete kávé cukor nélkül, van íze, de nem édes.

Krémer Jenő.

A szinpad csók — hamis intonálás.

Mezey A.

A szinpad csók — emléképróba.

Pataky Béla.

A szinpadi csók olyan, mint a hamisított bor, élvezete után csak a festék hagy nyomot.

Havasi Szidi.

A szinpadi csók olyan, mint a láncz-hid, hogy miért, azt nem tudom.

Cserny Béla.

A szinpadi csók — még én nem tudom milyen.

Püspöky Rózi.

A szinpadi csók nekem nagyon jól esik, ha — sokan látják.

Makó igazgató.

A vallomások hitelességérté kezkeskedik :

Maró.

Törvényszék.

Dr. Király Péter sajtó pöre. Tegnap tartotta meg a debreczeni kir. törvényszék vádtanácsa dr. Király Péter sajtóperében a vádiratra beadott kifogások felett a tárgyalást. A vádtanács konstataulta, hogy dr. Kalmár Antal sajtóvétség miatt még csak egy hónap mulva lett jogerősen elítelve azután, hogy dr. Király Péter üdvözlő levele a lapban megjelent. Konstataulta a vádtanács, hogy a dr. Kalmár Antal üdvözlő inkriminált közlemény, egy szóval sem tesz említést sem a vetkes Kalmár Antaltól, sem pedig annak sajtóvétségéről, constataulta továbbá, hogy az inkriminált közlemény megjelenésekor Kalmár Antal még nem volt vetkes és az ő könyvének egyetlen egy mondata sem volt vetek . . . Ennek daczara még sem utasította el a mondva csinált vádat . . . Mi lehet ennek az oka? Ki tudná azt megmondani? Bizony setét rossz jele ez az időknék?

Vegyes hírek.

* **Rémes gyilkosság Simonyifalván.** Si monyfalva község határában egy halottat találtak le a góty fejjel s a fej egészen elvalasztva a törzstől néhány lépéssel odább feküdt. Az ember, aki kétségkívül gyilkosságnak lett áldozata, teljesen ismeretlen, mivel semmiféle írást, vagy egyéb adatot nem találtak nála, a melyből személyazonosságát meglehetne állapítani.

* **Orvos a csók ellen.** Ismeretes, hogy az orvosok más szemmel nézik a világot, mint más földi halandók. Nem csodálható tehát, ha a költők által megénekelt piczi ajkák csókjait is egészségügyi szempontból bírálják el, s a legmegatalkodottabban elene szegzik magukat a csók gyakorlásának. Egy bécsi orvos, dr. Riesler Gusztáv, egy folyóiratban mondja el a csók káros hatásait. A prózai lelkű orvos annyira megy, hogy a szülőket is óva inti, hogy ne csókolják gyermekeiket, mert a csókban gyakran nagy veszedelem rejlik. A szülőknek minden körülmények között azt tanácsolja, hogy a rokonokat és az idegeneket tartsák el gyermekek megcsókolásától Londonban, — mondja Reisler — szokásban van, hogy az utcán járó gyermekeket megcsókolják, evégből sok gyermek kalapján szalapot hord ezzel a fölrással: „Kérem ne csókoljanak meg!”

* **Tizenhét éves álom.** Egy Bréma melletti faluban, Grambkében, Mayer előjárónak a leánya nem rég tizenhét esztendeig tartó álmából ébredt föl. A leányt, Gefinet, az apja fiatal korában Brémába vitte egy főzökölába. A leány Bréma egyik utcáján eleszott, megütötte a fejet s nyomban oly fájdalomról panaszkodott, hogy apja kénytelen volt őt hazavinni. Alig értek Grambkébe a leány dermedtséghez hasonló álomba me-

rült, melyből csak pár hónap mulva ocsudott fel. Teljesen meggyógyult, rendesen végezte házi teendőit s a hosszas álomnak nyoma sem maradt nála. Két esztendő mulva azonban ismét ealudt s ismét hónapokon keresztül dermedten feküdt. Németország leghíresebb orvosai igyekeztek megfejteni ezt a rejtélyt, de nem tudták. Azután ismét fölébredt, de csak rövid időre. 1886. inoember 13-án tizenhét esztendő múltán ébredt föl. A leány most 44 éves s járnai természetesen képtelen. Érdekes, hogy hosszú álmában izgatótt mozgással mindig jelét tudta adni annak, hogy valamit akar. Hozzátartozói, akik nagy gonddal ápolták, már a különféle jelekből pontosan tudták, hogy mit akar enni vagy inni. Izlelő- és szagló érzéke mindig rendszeresen működött s ha oly ételt adtak neki, mit nem szeretett, azt nem akarta elfogadni.

A borraivaló.

(Érdekes megfigyelések.)

Ferriani Lino olasz újságíró érdekes megfigyeléseket közöl a borraivalóadásról. Azt állítja, hogy az a mód, amiképp egyesek az őket szolgálókat kielégítik, az illetők jellemét, sőt nemzetiségét is elárulja. Ferriani természetesen túnyomó részben csak turistákat figyelt meg. Az amerikai állítólag fantasztikusan adakozó, mindjárt utána következik a francia. Az olasz nagylelkű, de mar szamitással él, a német, Ferriani szerint, garasoskodó, az egykor annyira költelező angol nagyon megváltozott. Ferriani három főtipust ismer: oly adakozókat, akik akar nagylelkűségből szórják a pénzt, akár hiúságból vagy föltűnési viszketegeből, ezek bizonyára nagyon kedveltek a borraivalóra szorultak sz meiben. A fukarokat, akiket a legkevesebb szolgálja is lenéz s végül az igazágot kedvezőket, akik a nyújtott szolgálatot érdeme szerint honorálják.

Adjunk-e borraivalót? Ezzel a kérdéssel is foglalkozik az olasz újságíró. Olyan kérdés, amelyet pár sor keretében megoldani nem lehet. Addig, amíg lesznek olyanok, akik utalvák a borraivalóra, mindenesetre eltörülni nem lehet. Ferriani inkább itt is megfigyeléseit közli. Milyen boldog a fukar, aki borraivaló-adás nélkül túrta át a főpinczér, a pinczér, a szolga, a portás, a szobalány fallankszát, szerencsés, mint a csempész, aki a határon túl van s most már az omnibusz kocsiában ülve, azon töpreng, miképpen osonhatna tova itt is borraivaló nélkül. Az ilyen garasoskodó ember gyakran egész vigjátékot játszik végig. Mintha valami könyvet vagy fontos iratot vesztett volna el, idegesen keresgél mindenfelé, kifordítja zsebeit, nem köszönt senkit, önmagából kikelve hagyja el a szállót, a nélkül, hogy kedélyállapota megengedhetne neki az adakozást. A különösen ravaszok sokáig maradnak a szállóban, mintha éppen az utolsó pillanatban akadt volna dolguk, megvárják ismételtlen a figyelemztetést, hogy az omnibusz már indul a vasúthoz. Végre nagy lélekszakadva rohannak a kocsihoz; az ilyen nagy sietésben kinek jutna eszébe borraivalót is osztogatni? A tettető meg egész kétségbeesve kiált a pinczérnek felé: — Istenem, csak le ne késsem a vonatot!

Meggyilkolt marhakereskedő.

Saját tudósítónktól.

Vakmerő rablógyilkosság történt esztörtökön este a csanadmegyei Véghegyháza községben. Egy elvetemült gazember leütötte

Cziper János ottani marhakereskedőt, hogy ennek vagyonát, melyet véres verejékkal, becsületes munka árán szerzett, magához kaparítsa.

Az esetről tudósítónk a következőket jelenti:

Cziper János véghegyházi napszámos két esztendővel ezelőtt Amerikába vándorolt. Munkaszerető, élelmes ember letére az újvilágban esekély vagyonra tett szert és a tavasszal kétezer korona megtakarított pénzzel visszajött szülőfalujába. Itt egy kis bázat vásárolt és kicsiben szarvasmarhakereskedéssel foglalkozott. A szorgalmas kereskedőnek sok ellensége támadt a faluban, kik irigyelték a jó módját és mivel a marhakereskedés szépen jövedelmezett, az ismerősök egyre zaklatták, hogy adjon nekik kölcsön pénzt, mert tudták, hogy Czipernek mindig van pénze.

Csütörtökön délután a marhakereskedő késő estig egy kocsmában borozgatott, míg a felesége érte ment, hogy haza hívja lakásukra.

Amint hazafelé indultak, egy keresztutca sarkán utjokat állotta egy idegen ember és vasvillával fejbe vágta Czipert, aki eszméletlenül a földre bukott. A kereskedő, felesége kétségbeesve segítségért kiáltott, de az utonálló az ő fejére is mért egy csapást, úgy, hogy az asszony is össze-rogyott.

Jó ideig feküdtek eszméletlen állapotban a földön, míg végre magukhoz tértek és hazavanszorogtak. Mikor hazatértek, rémulve látták, hogy házuk ablakai nyitva vannak s a szobában egy embert pillantottak meg, ki a láda fiókjában kotorászott. Benyitottak a szobába, hol a rablóban utcai támadójukra ismertek. A rabló ekkor még egy csapást mért az asszonyra és az éj leple alatt elmenekült.

A kereskedő vérző sebével a szomszédba futott segítségért, hova felesége is követte. A szomszédház folyosóján Cziper összeesett, mire a ház lakói bevitték a szobába, lefektették és nagy gonddal ápolták. Éjjel kissé magához ért a súlyosan sérült ember és egyetmást elbeszölt a rablótámadásról.

Másnap reggel egyik szomszédja a kereskedő sérült feleségével együtt a szomszédos Mezőkovácsházára ment orvosért, ki az asszony sebeit bekötözte és behajtatott Véghegyházára. Az asszony állapota súlyos ugyan, de nem életveszélyes. Mire az orvos a sebeit kereskedőhöz ért, a szerencsétlenül járt áldozaton már nem tudott segíteni. Koponyarepedést kapott és — valószínűleg agyvérzés folytán — kiszivedett.

Az eset híre a véghegyházi lakosságot annyira megrémítette, hogy a gyilkosság estéjén nem mertek kimozdulni az utcára s így a gyilkosnak lehetővé vált a menekülés.

IRODALOM.

Művészeti könyvtár. A Lampel Wodianer cég most egy életrevaló ideát valósít meg és ennek az ideának jelentékeny népszerűséget jósolhatunk. Magyar művészeti monografiák sorozatát indítja meg a Lampel cég s ezáltal kitölti azt a hézagot, amely a világművészet, sőt az elmúlt magyar művészet, és a magyar gondolkodás között eddig meg volt. Prospektusában igéri, hogy nem a német vállalatok kópíja akar ez a monografia-sorozat lenni, hanem hű, világos és artistikus képet fog adni a művészet-történet nagy egyéniségeiről és kor-

szakairól, s midőn egy-egy nagy korszak és művészi irány mibenlétét csak több egyenértékű művészegység egymásra vonatkozása jellemezheti, egy-egy kötet ismeretét fogja az ö-szes egymásra ható tényezőket. Te mérszeten az iparművészet is egyenrangú helyet talál a monografiák között a többi művészetekkel s mindezt gondosan megírt, könnyen élvezhető olvasmány alakjában akarja a vállalat megcsinálni. A szerkesztést koronghi Lippich Elek dr. végzi s a most megjelent két első kötet biztatóan igéri a szép program beváltását.

Bánffy Dezső báró könyve. Bánffy Dezső báró azokat a cikkeket, melyek a lapokban nagy feltűnést keltettek, összegyűjtve, könyvben adta ki. Könyvének címe: Magyarország nemzeti-égi politika. Huszonhat fejezetben fejtegeti a szerző az ő nemzeti-égi politikáját a bel- és külpolitika, a kultúra, ipari és nemzeti-égi, vallási szempontból. A könyv arra a konkluzióra jut, hogy a mi nyilvános és szociális életünkben, sőt magán viszonyaink közepette is erős, sovén érzelmeiktől áthatva, sohasem szabad elfelednünk, hogy legelső kötelességünk az egységes magyar nemzeti állam kiépítése. A könyvhöz Eötvös Károly irt előszót, amelyben Bánffy programját rendkívül figyelemreméltónak mondja s több Bánffy által nem említett körülményre mutat rá, a melyek az ő nézete szerint az egységes nemzeti állam konszolidálásának útját állják. A könyv Légrady testvérek kiadásában jelent meg és 1 koronáért kapható minden könyvkereskedésben.

A bűnözés világa írta Csizmadia Alajos a kánonjogi, politikai és jogi tudományok doktora, a kir. magy. természettudományi társulat tagja. Csizmadia Alajos sajtó alatt levő kötetére az alábbi előfizetési felhívást intézi a közönséghez. A hol a bűn habitussá válik, ott kezdődik a bűnözés világa s a programszerű állami reakció szükségessége. A bűnözés character imminens veszedelmet jelent a társadalomra nézve. A bűnözésnek nem szabad elhatalmosodnia, hanem inkább c-ökkennie kell. Ez a helyes büntető politikának célja. Mi a kriminalitás, hol a gyökere, melyek kedvező és kedvezőtlen feltételei, orvosszerői stb., e munkában fejtegetem. Maga a mű két főrésze oszlik. Az első részben ismertetem az iskolákat, különösen a ma uralkodó klasszikus és az ellene küzdő modern természettudományi iskolát. Kimutatom, hogy a pozitívizmusként semmi helye nincs a büntető jog területén. A determinizmus tarthatatlan. . . . Itt ismertetem az elmebetegségeket és az összes tudományos hipotéziseket melynek alapján a büntetethetőséget tagadni szokták. (Védőügyvédeknek.) A második részben a bűnözés külső (medium) és belső (egyéni) feltételeit ismertetem, és hangoztatom, hogy a helyes büntető politikának a bünt nemcsak az egyénben, hanem az összes feltételeiben meg kell támadnia. Végül a reformtörekvéseket és a hazai kriminalis politika mizériáit ismertetem. A második rész mindekit érdekel, akinek a bűnnel és bűnözéssel (hacsak önmagában is) valami dolga akadhat, de különösen azokat, akik a nevelés feladványaival foglalkoznak (papok, tanítók stb.) Tájékoztató céljából a második rész tárgysorozatát kivonatossan közlöm. Kérem a n. é. közönséget, fogadja ezt tölem a szokásos recommendások helyett és bocsássa meg, ha az ismertetésben kissé hosszadalmas leszek. A 40-42 ivre (c. 650 lap) terjedő mű. árát a tudományos műveknel szokásosnál alacsonyabbra szabtam és 10 koronában állapítottam meg (füzve), egész vászonkötés 12 korona, diszkiadás 15

korona. Bolti ára (a mű megjelenése után) 12 korona (15 i.) lesz. A mű megjelenik f. évi december hó közepe körül. A pénz elől ges beküldése mellett portómentes szállítás. (Sac. erga int. suo temp. assign. ad summum : 12.) A tiszta jövedelmet kis helyi commissió ellenőrzése mellett, a bűn és a bűnözés három legbatalmasabb remediámára : $\frac{1}{3}$ részben tplomra, $\frac{1}{3}$ részben iskolára, $\frac{1}{3}$ részben alamizsnára fordítom. Pontos címet kérek. Dunaszekcső, 1903. november havában. Hazafias tisztelettel a Szerző.

A eszimatiztitástól — ötven millióig.

(Lovag Landau Horace halála.)

La Pietre nevű birtokában, Firenze mellett meghalt nyolcvan éves korában lovag Landau Horace, az Európaszerte ismert, magyar születésű bankár. Rendkívül gazdag ember volt s mintegy ötvenmillió frankot hagyott örökösének. Vagyonát a maga szorgalmával és tehetségével szerezte. Mint szegény ifjú került Budapestről Bécsbe, hogy ott valami állást keressen. Különös módon érte el célját. A bécsi újságokban hirdetést tett közzé, amely körülbelül így szólt :

„Állást keres egy fiatal ember, aki jól tud németül, francziául, olaszul és angolul s e mellett a eszimatiztitáshoz is kitűnően ért.”

A különös hirdetés, amelyben minden munkát nemesnek tartó s a dologtól nem féltő ember szólalt meg, fölkellette Rothschildnak, a világhírű bankárnak figyelmét, aki azután magához hívatta Landaut és állást adott neki. S nem csalódott meg benne. Landau idő múltán jobb keze lett jóltevőjének s Olaszországban és Konstantinápolyban sok éven át képviselte a Rothschild-czéget.

Az utolsó évtized óta azonban visszavonultan élt könyveinek és értékes műgyűjteményének, mely Firenzének egyik látványossága. Magyar honpolgárságát mindig megtartotta s a magyar fővároszhoz való ragaszkodásának több jötekonysági alapítvánnyal is bizonyosságát adta. Kivánságához képest Budapesten a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra. A Váci köruton lévő házára kitézték a gyászlobogót. Halálát Budapesten, Bécsben és Parisban kiterjedt, előkelő rokonság gyászolja.

Ingatlanok forgalma.

Jancsó Lajos és társai veszik a debreczeni 7768. sz. tjkvben foglalt 240 négyszögöl Vargakerti szőlőt Kiss József és neje Nagy Juliánától 1650 kor.

Papp István és neje Santos Mária veszik a debreczeni 7097. sz. tjkvben foglalt 196 négyszögöl csapókerti szőlőt Balogh József és neje Végh Zsuzsánától 600 koronáért.

Farkas Ilona veszi a debreczeni 2110. sz. tjkvben foglalt 10 hold 1009 négyszögöl ujosztású földet özv. Besztercei Károlyné Budapesti Rózától 5000 koronáért.

Bacsonyi Ferenczné Szabó Klára veszi a debreczeni 369. sz. tjkvben foglalt 968 négyszögöl ujosztású földet Boldogh Pétertől 400 koronáért.

Oláh István veszi a debreczeni 1748. sz. tjkvben foglalt Hájó utca 4. sz. házat Harsányi Miklóstól 15000 koronáért.

Kovács Gyula veszi a debreczeni 4934 sz. tjkvben foglalt 1200 négyszögöl sétaterti szőlőt özv. Szabó Lajosné Janthó Erzsébet-től 17,000 koronáért.

CSARNOK.

Leányálmok.

Írta : Horkay Elemér. (21)

Méray pillanat alatt átfutotta gondolatban valamennyi ismerőse névsorát, de nem talált senkit ezek közül, akinek valami levélben mondanivalója lehetne. Tardosékra gondolt e tekintetben legkevésbé, mert hiszen aliz két órája, hogy eljött a jónásfalvi kuriáról.

Lassan, elgondolkozva bontotta fel a levelet, aztán bosszankodva mondta a válasza varó inasnak :

— Mondd meg a nagyságos asszonynak, hogy a mint időm engedi, átmegek! Aztán hosszú léptekkel kezdett fel és alá jarkálni a szobában, mélyen elmerülve gondolataiba. Már megint olyan halálbakergető kétségbeesés vett rajta erőt, hogy legszívesebben tán elsülyedt volna, mert ki nem állhatta azokat a komoly dolgokat, melyeknek megoldása fejtörést okozott.

Ujra elolvasta Tardosné levelét.

— Eta sorsaról van szó! Hát apja vagy miye vagyok én annak a lánynak, hogy nekem kerüljön gondba az ő sorsa? Vagy tán kellemetlenkedett a kis lány a mamának, aki most a Pompadour-márkinék sajátos ragaszkodásával a tiszteséghez engem akar felhasználni „Honny soit”-nak. — Igazán kellemetlen história.

Ha tudtam volna, hogy ilyen obligóba kerülök, bizonyára mindvégig megmaradtam volna jóbarátnak.

Kedvetlenül csatolta fel kardját s elindult a tiszti étkezde felé, tudva azt, hogy barátait még együtt találta ott. Legkevésbé sem volt éhes, csak éppen tarsaság után vágyódott, mert hát könnyen ingerlő emberek sangvinikus vérmérsékletével attól félt, hogy ha egyedül marad megüti a guta.

Mikor belépett az étkezdebe, a tisztek, akik eddig hangosan vitatkoztak valami fölött, hirtelen elhallgattak s a főhadnagy még hallotta, amint a kadet fölsziszszent : Pszt! Jön Méray!

Ez a titokzatos fogadtatás legkevésbé sem volt alkalmas arra, hogy Méray rossz kedvét felderítse.

Csak úgy forrt benne az epe, de azért látszólag nyugodtan ült le az asztalhoz s egy pohár cognacot kért.

Néhány percig ott ült már, s a belépésekor hirtelen támadt esend még mindig nem szakadt felbe, a tisztek mélységesen hallgattak, mint a őrizni való titok volna.

A főhadnagy hirtelen felhajtott még egy pohár cognacot, aztán kilökte maga alól a székét :

— Mi ez ördög lelt benneteket? — kiáltotta — tán megnémultatok?

(Folyt. köv.)

Budapesti árutőzsde.

A „Debreczen” távirati tudósítása.

Nov. 24.

Keszáru : esendes.

Buza áprilisra	7.68—7.69
Rozs	6.67—6.68
Zab	5.39—5.41
Tengeri májusra	5.20—5.21

SZINLAP.

Ma, kedden. berlet 47-ik szám „B”

A drótos tót.

Nagy operette 3 felvonásban.

Kezdeté 7 órakor.

Holnap, szerdán, berlet 48-ik szám „C,

Sötétség.

Szinmű.

Egy nagy raktár karzattal ellátva, bármily czélra alkalmas, olesón kiadó Deák Ferencz-u. 22 sz. a.

Boros Testvérek nődivat áruházába remek őszi divatkeelmék és téli czikkek óriási választékban megérkeztek. Meglepő olcsó árak.

Polgári Takarékpénztár és Segélyszövetkezet
Debreczenben.

Piacz utca 83. Geréby ház.
1904. január 1-én kezdődő VIII. évtársulatára, **kötcsonőket** kedvező visszafizetési feltételek és jutányos kamattalab mellett, már most is folyósít. Kérvények gyorsan intézettek el.
Az Igazgatóság.

Az UJ Szőnyegházban
megérkeztek
**AZ UJ SZŐNYEGEK,
FÜGGÖNYÖK,
BUTORSZÖVETEK,
Ágy- és asztalterítők,
KOCSITAKARÓK,
LÓPOKRÓCZOK,
Valódi linoleumból
gyári raktár.
Bosznay J. és Társa
Debreczen, Kossuth-utca.**

389—1903 vksz.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 2909/4—1903. sz. végzése folytán köz hirrétételik, miszerint Verböczi Izidor debreczeni lakos részére Nagy Sándor debreczeni lakostól 1170 korona tőke, ennek 1900 okt. 8 tól számítandó 8 % kamatai és eddig összesen 87 k. 74 fl. perköltség erejéig 730 k. törlesztett összeg betudásával 1900. évi okt. 22-én bíróilag lefoglalt és 1246 koronára becsült lovak, szekerek, lószerszámok, gazdasági eszközök és házibutorokból álló ingóságok **1903 év november hó 26-án d. e. 10 órakor** kezdetét veendő és a Halapon alperes kaszálójában s folytatólag 1903. nov. 26-án d. u. 3 órakor Rakovszki utcán 50 sz. a. megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alul is elfognak adadni.

Debreczen, 1903. nov. hó 9-én.

Török Péter bir. kiküldött.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utóda
Debreczen, kistemplom bazar.

Ujonnan átalakított divatáruház.

Külön szőnyegosztály.

Ágy- és Asztalterítők, Függönyök, Butorszövetek, Kocsitakarók.

Linoleum, Lópokróczok

óriási raktára

saját darálású hófehér só, bors, szegfűszeg, gyömbér, kapormag, szerecsendióvirág, tiszta és legjobb minőségben kapható

DEUTSCH ALBERT és FIÁNÁL

Hátvan-utca 9.

Só és fűszerek vevőink kívánatára azonnal is megdarálhatók.

BERENDEZÉS MOTORERŐ ÜZEMRE.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy

nagyobb szabásu

könyvnyomdánkat

újabbán rendkívüli meretekben kibővítettük,

Felállítottunk egy nagy Wörner-féle 4 hengeres gyorsajtót, légszusz motor, azonkívül temérdek újabb divatu betűket szereztünk be, úgy hogy most már 3 nagy gyorsajtónk

motorerő üzemre

működik.

Könyvnyomdánk, mely ezen páratlan átalakítások következtében igazi látványosság számba megy és rendkívüli felszerelésével bármilyen nagy és kényes igényeknek is megfelel, sőt motorerő üzemünknel fogva

olyan olcsón dolgozhatunk,

hogy a versenyt velünk senki fel nem veheti.

Telepünk megtekintése bárkinek szivesen megengedtetik.

Saját papírraktár.

Bármily csekély próbamunkát hálával fogadunk és megrendeléseknél igyekezzünk gondos, szép és tiszta munkával szállító képességünket bebizonyítani.

Debreczen Piacz-utca 49. II-ik udvar.

Teljes tisztelettel.

Üzleti könyvek
gyári raktára.

Hoffmann és Kronovitz

könyvnyomdája.

Egészséget a betegnek, erőt a gyengének!

Jurisics Miklós felszabadított a török járom alól és Jurisics Péter gyógyszerész Pakráczon megszabadít a betegségtől kitűnően ható szereit által.

A Jurisics-féle Pakrácz cseppek oly csodaszertü balszam, melynek egy házban sem volna szabad hiányozni, mert a **Jurisics-féle Pakrácz cseppek** oly előnyvel bírnak, hogy minden baj ellen használhatók és mindig csodaszertü hatással van.

A Jurisics féle Pakrácz cseppek legbiztosabban gyógyítják a gyomorbajt és székrekedést, gyomorgörcsöt, rendetlen sékürülést, éhvágytalanságot, aranyeres bántalmakat és ezzel kapcsolatos fejfajást, gyomorégést, felbűffogést, sápkórt, szédülést és mindenféle gyomorkatarást, de a legényesebb sikerrel alkalmaztatik külsőleg is nevezetesen daganatok, égési sebek, szaggatás és köszvényes bántalmaknál mert a hol semmiféle szer nem használt, ott a **Jurisics-féle Pakrácz cseppek** már rövid

használat után nemcsak enyhítést, de gyógyulást hozott. Ezt számtalan hálaanyilatkozat minden országból bizonyítja. A Jurisics-féle Pakrácz cseppek megrendelhetők közvetlenül **Jurisics Péter** gyógyszerész Pakráczon részről **403 sz.**

Arak használati utasítással, láda és postaköltséggel:

12 üveg kor. 5.— | 36 üveg kor. 12.40 | Minden 12 üv. után 1 üv. Pak-
24 " " .60 | 48 " " 16.— | rácz cseppek ráadásul ingyen
Köhögés, tüdőfajás, torokbaj, rekedtség, nehéz lélegzés, oldalnyilalás, influenza és hurut ellen felülmulhatlan szer a **Jurisics-féle Szlavonai Növénynedv**. Ara 2 üv. kor. 3.40, 4 üv. 5.80, 6 üv. 8.20. Hidegleles és láz ellen kitűnő szer a „**Febri Fugo**“, mely rendkívül gyorsan és biztosan hat. Ara 2 üveg kor. 4.20, 4 üv. k. 7.— 6 üv. k. 10.— Szlavonai növénynedvből és „**Febri Fugo**“-ból két üvegnél kevessebbel nem lehet rendelni. Ezek rendelésénél is egy üveg Pakrácz cseppeket ingyen kapunk.

Jelszavam: **Egészséget a betegnek, erőt a gyengének!**

Főraktár Budapestben:

Török József gyógytárában Király-utca 12.

P. Vidmarics Péter magyarítja a Pakrácz cseppek csodaszertü hatását.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostávi szemben.